

ובו ואתה תצוה את בני ישראל. כבעל
הסורים כתב ולא הזכיר משה
בפרשת תצוה משום שאמר מחני נא מספרך וגו',
וקללת חכם אפילו על תנאי בא ונתקיים בזה
הפירוש עיין שם ריש להבין למה נתקיים דייקא
בזה הפרשה. ויש לומר בזה, כי ענין פרשה זו
מדבר מקדושת כהונה שמתחיל מענין הברית
ואתא במדרש תנחומא פירשה זו שהיה נפשו של
אורן עגומה שלא היה לו חלק בקרבנות
הנשיאים ואמר לו הקב"ה שאהיה לעצמך תעשה
תנוכה באוהל מועד וגו', יערוך אותו אורן וכינו
וגו', ולכאורה מה ייחוד הדלקת הברות לאורן
יותר משאר הקרבנות שהיה הוקרבה על ידי
אורן וכן קרבנות הנשיאים היה הוא המקריב וכן
הברות השכן הוא משל צבור ורק בהדלקה וכה
אורן. אמנם הדלקת הברות במקדש ידמו על
הופעת אור תורה מאור הגנוז בנפשות ישראל
בתורה שבעל פה זה הכח ניתן לאורן להפיץ
ולתאיר בלב ישראל אור תורה שבעל פה על ידי
הדלקת הברות וזה שאמר (פ"א דאבות) הוי
מתלמידיו של אורן כו', אוהב את הבריות
ומקרבן לתורה ונתבאר חנוכה מא' וש"ט, ויש
לומר בזה הטעם שנאמר בסוף פרשה זו ועשית
מוצב מקטר קטרת שאין לו לכאורה שייכות
בפרשה זו המדברת מענין בגדי כהונה. והיה
ראוי לכתבו בפרשת תרומה בין כלי המשכן וכמו
שעמד על זה הרמב"ן ו"ל. אמנם לדברינו יזון
שוהו בעצם בחינת אורן הכהן לקרב הרוחקים
להקדושה והוא ענין הקטורת שמערבין בה
החלבנה שריחה רע ועל ידה נשלם מצות סממני

הקטורת וכמו שאמר (בריתות ג:) כל תענית שאין
בה מפשעי ישראל אינה תענית שהרי חלבנה
כו', שריקא על ידם יש עילוי יותר כשנתקרב
מן הריחוק וכדאיתא בזהר הקדוש בפירשה זו
(קפי א) דלית בזהר אלא ההוא דנפיק מגו
חשוכא כו', ולית טוב אלא ההוא דנפיק מגו
בישא וכד עאל בר נש באורח בישא ושבין ליה
כדין אסתלק קב"ה ביקריה. ויש לו שייכות
לפרשה זו מפני שוהו עצם בחינת אורן הכהן
לקרב ההרוקים כנ"ל ועל ענינו נזכר בפרשה זו.
והנה עמלק הוא המנגד לקדושת אורן, כי עננא
דאורן הוא הפריסת סוכת שלום על כל ישראל
ועמלק היה גונב הנפשות שפלסן הענן וכמ"ש
מדר"ת תצא, כי על עננא דאורן לא היה לו
שליטה. וכן איתא (מ"ד חקת) מי היה מלך ערד
זה עמלק כו', כיון ששמע שמת אורן ובסתלקו
עניי כבוד מיד נתגרה בהם כו', וידוע דראשית
גוים עמלק שהוא שורש הקליפה של נחש
הקדמוני שבא גם כן בעצה זו להטעות את
האדם, כי הגם שאמר השם יתברך שמעץ הדעת
טוב ורע לא תאכלו פן תמותו, היינו שיש חשש
שנא ישתקעו ברע אבל באמת היה לכם יותר
מעלה כאשר תדעו משוב ורע ולבתר לאחזרא
לסב ויהיה לכם שבחא יתיר וזה שאמר, כי ביום
אכלכם וגו', והייתם כאלהים יודעי טוב ורע.
ובאמת השם יתברך הוזהרים בזה שלא יביא האדם
את עצמו לידי נסיון, כי גלוי לפניו יתברך שאין
בידו באילן הזה עד עת קץ. והנה ענין מוצב
הקטרת שייך בעצם לקדושת אורן והוא חב שלו
דומה לכתר כהונה שוכה אורן ונסלו לו ולורעו
(כמו שאמר יומא עכ"ל) ועל כן היה הזיר רק על
מוצב הקטורת ולא על מוצב הויצון שקרבו בו
כל הקרבנות. וכן זיר של שולחן שרונם לכתר
מלכות זכה דוד ונסלו לו ולורעו ומשה רבינו
ע"ה וזה לכתר תורה שהוא המקור ושרש כולם.
ועל כן הוא שימש בכהונה וזכה למלכות דכתיב

ויהי בישרון מלך וזכה בזה רק מכת כתר תורה
שנכלל בו הכל אבל לא זכה בהם בעצם שהיה
לורעו אחריי וכמו שנאמר ומשה איש האלהים
בניו יקראו על שבט הלוי וכדאיתא (שמות רבה ס"ז)
פירשה בו דמשה אמר הנני לכהונה ולמלכות ואמר
לו הקב"ה אל תקרב הלום כו', עיין שם. ולכן לא
נזכר שמו של משה בכל פרשה זו המדברת
מקדושת כהונה כידוע דשמו של אדם הוא
משרש נפשו ושרש נפש משה הוא מכתר תורה
כנ"ל. ונזכר רק ברמז בלשון ואתה תצוה ואתה
הקרב וגו' מפני שקדושת כהונה ומלכות נובעים
גם כן מכת קדושת משה רבינו ע"ה שהוא בחינת
כתר תורה. ונזכר ברמז המלוכה של משה רבינו
ע"ה במה שנאמר ואתה תצוה וכמו שאמר (מדר"ת
פ' ו' ו' ע"ל) זה מה מלך עמו עושין גורדו אף אותה
גורד עליהם והם עושים. וגם ברמז במה שנאמר
ואתה הקרב אליך מה ששימש בכהונה בו' ימי
המלאים וכדאיתא על זה במדרש רבה משל
לחכם שנטל קרובתו ושהתה עמו י' שנים ולא
ילדה אמר לה בקשי לי אשה ואמר לה יכיל אני
ליסול חוץ מרשותיך כו', כך אמר הקב"ה למשה
יכול הייתי לעשות לאחריך כון גדול חוץ מדעתך
אלא שהייתי מבקש שתוא גדול עליי. דימה
למשה לקרובתו, והיינו ששרשו תורה שקרובה
אליו יתברך והוא שרשבינא דמלכא רק שלא
ילדה, והיינו שנטמע זה אין לו שייכות לכתר
כהונה ולכות לורעו אחריי שוהו בחינת אורן
שרשבינא דמטרונתא. ואמר שמבקש שתויה
גדול עליי. כי גם קדושת כהונה נובע ונכלל
בקדושת התורה. ובתנחומא (שם) ואתה תצוה וזה
שאמר הכתוב ראשך עליך ככרמל וגו' הרש
שבישראל שקול כאליו כו', ודלת ראשך
כארגמן הדל שבישראל שקול כדניאל דכתיב
ביה והלבישו לדניאל ארגונא כו', מלך אסר
ברחמים אמר לו הקב"ה למשה מלך עשיתך מה
מלך כו', כנ"ל. ויש לומר סמיכת דודש זה

בפרשה זו על פי דברינו שזה בחינת אורח הכוהן
 אהוב את הבריות ומקרבן לתורה לקרב רחוקים
 טבא מגו בישא וזה שורש שבישראל כאליו
 שעלה לראש הכרמל וכתבי שם וישם פניו בין
 ברכיו ואמרו ו'ל' (שיר השירים רבה ו' פ' ו') אמר
 לפני הקב"ה אין לנו זכות הבט לברית, והיינו
 שאף אם הם רשים במעשיהם כיון שהם מורע
 ישראל הם בכלל ועמך כולם צדיקים וזה פעל על
 ידי התפלה. ודלת ראשך, היינו הדלים שברשים
 ואין עני אלא בדיעה (כמו שאמרו גורם מא) מכל
 מקום שקול כדניאל שמתקרב להקדושה על ידי
 חכמת תורה וזה כדניאל על דרך שנאמר הנה
 תבס אתה מדניאל. ובמודש ושיר השירים רבה שם
 ודלת ראשך כארגמן הדלים והרשים שבישראל
 תבינן על כדור שנאמר והיה הנכשל בהם ביום
 ההוא כדור, היינו שכל הדלות ומכשולים
 שבאים לפני פרסי נפשות ישראל יש להם תקוה
 להתעלות על ידי זה ביתר שאת כדור שאמרו
 (עבודה זרה ס"ט) לא היה דוד ראוי לאותו מעשה
 כו', אלא שאם חטא יחיד א"ל כלן אצל יחיד
 כו', וכן נאמר אלמדה פושעים ודרכי רבא מזה
 עוד התגלות כבוד שמים וכמו כן נכל לדרוש
 ראשך עליו ככרמל הרשים שבישראל כאליו
 בור הכרמל שהקריב באיסור שחוטף חוץ והיה
 גראה למכשול גדול כנרמו בפסוק גוי וקהל גוים
 שעתידין להקריב באיסור הבמות כקהל גוים
 ומה דייקא בא הקדוש שם שמים רבים שאמרו
 ה' הוא האלהים. וכן מלך אסור ברהמים שגורש
 (שיר השירים רבה שם) על משה שנגור עליו שלא
 יכנס לארץ ישראל כו', יש לומר על דרך זה
 שנקבר בחוץ לארץ כדי להעלות עמו כל דור
 המדבר ראיתא מ"ד וסנהדרין קמ' ע"פ פשוט
 שאין להם חלק לעולם הבא ועם כל זה יתעלו
 בזכותו של משה וכמו שאמרו מדרש רבה ואחתנו ע"פ
 ויתא ראשי עם. ויש לומר גם כן על דרך זה מה
 שדרשו דלת ראשך כארגמן כדניאל. שדניאל

דייקא על ידי תכלית הידידה נתעלה לקדושה
 יתירה כאשר הביט בעיניו איך שבא לתכלית
 הידידה שנקלח להיכל מלך בבל ללמוד ספר
 ולשון כשרים שיוכל להיות סיבה קרובה שיסמע
 חס וחלילה ביניהם. ולכן שם על לבו אשר לא
 יתגאל בפתגב המלך ובין משתני, והיינו
 שנהניג פרישות יתירה בעצמו גם בדבר המותר
 כדי להתרחק מהם בתכלית הדיוק. והיינו גידידת
 פתן ויינן ושמןן משום חתנות שדניאל גור וכמו
 שאמרו ע"ז לו. ויש לבחון זה כמה שאמרו (מגילה
 יג.) ליכא דידע לישנא בישא כהמן שכבר אמרו
 שאין המכוון על מה שהלשין וכיוצא את ישראל
 לפני אחשוורש רק המכוון מה שקטרג על ישראל
 לפני השם יתברך ואמר ואת דחי המלך אינם
 עושים וכל מקום שנאמר במגילה המלך סתם
 במלך מלכי המלכים הכתוב מדבר (וכמו שאמרו
 ח"צ קט רע"א) ויש לומר שהקטרג של המן היה
 על גזירת פתן ויינן ובנותיהם שגדר דניאל את
 עצמו בזה והמן הרגיש שלא פשטה הגזירה
 כדאיתא ועבודה זרה שם דניאל גור ולא קיבל כו',
 ועל זה אמר ודחיהם שונות מכל עם דלא אכלי
 מינן ולא נסבי מינן כמו שאמרו (מגילה שם),
 והיינו גזירת ריחוק מפתן ושמן ויינן ובנותיהם
 ואת דחי המלך אינם עושים, כי המן שפט בזה
 שאין בזה חשש איסור מדת ומצות מלך מלכי
 המלכים הקב"ה, כי גם איסור בנותיהם לאו
 דאורייתא כמו שאמרו בגמרא. ואמר שהם
 עושים זאת רק מצד גיאות לבם. ובאמת לא פעל
 קטרגו שלו כלום, כי היה גלוי לפניו יתברך
 שכל הרחקות אלו הנה לתכלית פרישות וקדושה
 יתירה. וכאשר היה באמת שנתפשטה הקדושה
 הוה אחר כך ב"ח דבר בכלל ישראל. ודייקא
 על ידי הריחוק והידידה שבא לפני דניאל לשמעו
 חס וחלילה על ידי זה באו כלל ישראל להקדושה
 ופרישות יתירה. וזה שאמרו היל שבישראל
 כדניאל. וכמו שנאמר ביום ההוא יתקע בשופר

גדול ובה האובדים בארץ אשר וגו' והשתחו
 לה' וגו' שגם בעשרת השבטים שנשמעו בין
 העכו"ם יועיל והשתחו וגו' וענין השתחיה
 מורה על תכלית הביטול להקדושה ודייקא על
 ידי סיבת הריחוק יתעלו להקדושה ביתר שאת
 כנ"ל: